

Οι διπλωματικές κινήσεις της Αθήνας

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ο ΣΤΡΑΤΑΡΧΗΣ
Χαλίφα Χαφτάρ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ του Κοινοβουλίου
στη Βεγγάζη, Ακίλα Σάιλεχ

Πρόκειται για μια σημαντική επιτυχία της Αθήνας, η οποία έχει ακόμα μεγαλύτερη βαρύτητα καθώς έρχεται σε μια περίοδο που η Τουρκία επιδιώκει να εδραιώσει ρόλο περιφερειακού εγγυητή στη Λιβύη.

Από τις Βρυξέλλες, ο πρωθυπουργός κάλεσε τη Λιβύη σε διάλογο για οριοθέτηση ΑΟΖ. «Η πρόσκληση προς τη Λιβύη να οριοθετήσουμε θαλάσσιες ζώνες ισχύει στο ακέραιο», διημήνυσε προσφέροντας στην αφρικανική χώρα το δέλεαρ της σύναψης μιας συμφωνίας με κράτος-μέλος της Ε.Ε., ώστε να αφήσει την αγκαλιά της Τουρκίας. Ωστόσο ο Κυριάκος Μητσοτάκης παραδέχθηκε ότι «δεν είναι πιθανόν να κλείσει μια συμφωνία εάν η Λιβύη δεν αποκτήσει ενιαία κυβέρνηση». Φρόντισε, πάντως, να ξεκαθαρίσει ότι «όχι μόνο ως Ελλάδα, αλλά ως Ευρώπη δεν πρόκειται να αποδεχθούμε κανένα τετελεσμένο».

Το ενδιαφέρον της Chevron

Τόσο ο Κυριάκος Μητσοτάκης όσο και ο Γ. Γεραπετρίτης τονίζουν σε κάθε περίπτωση πως η Ελλάδα διαφυλάττει και ασκεί τα δικαιώματά της με πράξεις επί του πεδίου και αναφέρουν ως σημαντικότερο παράδειγμα το ενδιαφέρον της Chevron για τα οικόπεδα νοτίως της Κρήτης και τον διεθνή διαγωνισμό που προκήρυξε η κυβέρνηση στις αρχές της περασμένης εβδο-

μάδας, ο οποίος προκάλεσε και τις λιβυκές αντιδράσεις. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, η επιτυχία του διαγωνισμού αυτού και η προσέλκυση διεθνών επενδυτών όπως είναι η Chevron έχει αποκτήσει κομβική σημασία για τη χώρα μας στην άσκηση των δικαιωμάτων της νοτίως της Κρήτης και στην ανατολική Μεσόγειο, αλλά και τη διεθνή αναγνώριση των ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων. Η προθεσμία για την κατάθεση δεσμευτικών προσφορών στον διαγωνισμό λήγει στις 10 Αυγούστου. Το θετικό που «διαβάζει» η κυβέρνηση στη συμπεριφορά των Λιβύων είναι πως, ενώ επικαλούνται το τουρκο-λιβυκό μνημόνιο για διπλωματικές διαμαρτυρίες, δεν δείχνουν καμία διάθεση να το ακολουθήσουν στην πράξη. Στην προκήρυξη των οικόπεδων που έγινε στις αρχές του χρόνου (την πρώτη μετά από πολύ μεγάλο διάστημα) οι Λίβυοι σεβάστηκαν τη μέση γραμμή και τα όρια της ελληνικής υφαλοκρηπίδας, όπως αυτά καθορίστηκαν με τον νόμο Μανιάτη.

Το ίδιο έγινε και την περασμένη εβδομάδα, στη συμφωνία που υπέγραψαν η Εθνική Εταιρεία Πετρελαίων της Λιβύης (NOC) με την αντίστοιχη κρατική τουρκική (TPAO). Τα τέσσερα οικόπεδα τα οποία αφορά η συμφωνία σέβονται απολύτως τη μέση γραμμή. Η Αθήνα, πάντως, παραμένει σε αυτό το θέμα σε επιφυλακή, καθώς θεωρεί ότι η παρουσία της ΤΡΑΟ σε οικόπεδα που γειτονεύουν με την ελληνική δυνητική υφαλοκρηπίδα εγκυμονεί κινδύνους και πιθανότατα να αποτελεί το προοίμιο για πιο επιθετικές κινήσεις.

Μεταναστευτικό

Το δεύτερο σημαντικό ζήτημα στην ατζέντα της επίσκεψης Γεραπετρίτη στη Λιβύη είναι το μεταναστευτικό και ιδιαίτερα η έκρηξη των μεταναστευτικών ροών από την ανατολική Λιβύη προς την Κρήτη, που παρατηρείται τους τελευταίους μήνες.

Ο υπουργός Εξωτερικών θα θέσει μετ' επιτάσεως το ζήτημα στους συνομιλητές του στη Βεγγάζη και στο Τομπρούκ, ενώ οι δύο φρεγάτες, που θα περιπολούν εκτός των χωρικών υδάτων στη Λιβύη, θα έχουν την αποστολή να ενημερώνουν τη λιβυκή ακτοφυλακή για τις αναχωρήσεις, ώστε να αναχαιτίζονται τα σκάφη που ξεκινούν από τις λιβυκές ακτές. Η Αθήνα δεν επαφίεται για αυτό το ζήτημα μόνο στις δικές της ενέργειες, αλλά έχει φροντίσει να υπάρξει ενεργή εμπλοκή της Ε.Ε. στην προσπάθεια να συμμορφωθούν οι Λίβυοι και να ελέγξουν τις ροές. Η Ελλάδα κατάφερε να πάρει μια φράση στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Παρασκευής με την οποία η Ε.Ε.

εκφράζει την ανησυχία της για την κατάσταση στη Λιβύη και τις επιπτώσεις στην ευρωπαϊκή ασφάλεια και τις μεταναστευτικές ροές.

Πολύ σημαντικό είναι, ωστόσο, ότι κατόπιν πιέσεων της Αθήνας, του πρωθυπουργού και του υπουργού Εξωτερικών προς τις Βρυξέλλες, ο επίτροπος Μετανάστευσης **Μάγκνους Μπρούνερ**, συνοδευόμενος από τους υπουργούς Μετανάστευσης της Ελλάδας, της Μάλτας και της Ιταλίας, θα μεταβεί στις 8 Ιουλίου στη Λιβύη, θα συναντηθεί και με τις δύο κυβερνήσεις και θα προσφέρει βοήθεια, αλλά θα ασκήσει και πιέσεις ώστε να ελεγχθούν οι μεταναστευτικές ροές. Από τις Βρυξέλλες ο πρωθυπουργός χαρακτήρισε σημαντικό το γεγονός ότι «η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνώρισε τον κίνδυνο από την παγίωση αυτής της κατάστασης (του νέου διαδρόμου ανατολικής Λιβύης - Κρήτης) και φαίνεται να είναι διατεθειμένη να πάρει μέτρα». Όπως είπε ο πρωθυπουργός, «ο κ. Μπρούνερ θα πάει και στην ανατολική και στη δυτική Λιβύη, προκειμένου να μεταφέρει το μήνυμα ότι αυτή η πρακτική δεν μπορεί να συνεχίζεται και για να εξασφαλίσει τη συνεργασία των λιβυκών Αρχών, ώστε να υπάρχει μια πολύ καλύτερη επιτήρηση των θαλάσσιων συνόρων της Λιβύης. Θα χρησιμοποιήσουμε λοιπόν όλα τα μέτρα τα οποία έχουμε στη διάθεσή μας, ως Ελλάδα αλλά και ως Ευρώπη. Και καρτό και μαστίγιο, προκειμένου να εξασφαλίσουμε ότι αυτή η καινούργια οδός δεν θα παγιωθεί».

Επικερδής μπιζνα

Οι μεταναστευτικές ροές από τη Λιβύη στην Ευρώπη είναι μια ιδιαίτερα επικερδής μπιζνα στην οποία επιδιδόνται με μεγάλο ζήλο το τελευταίο διάστημα άτομα από το περιβάλλον του στρατάρχη Χαφτάρ και παραστρατιωτικά σώματα που τον στηρίζουν. Η Ιταλία, η οποία διατηρούσε πάντα εξαιρετικές σχέσεις με την κυβέρνηση της Τρίπολης (είναι ο μεγαλύτερος πελάτης για το λιβυκό πετρέλαιο) θεώρησε ότι πρέπει να κάνει κάτι και για τη Βεγγάζη. Το 2023 συναντήθηκε με τον Χαφτάρ, ενώ την άνοιξη του 2024 επισκέφθηκε τη Βεγγάζη ο Ιταλός υπουργός Εσωτερικών. Οι Ιταλοί προμήθευσαν τους Λιβύους με μηχανοκίνητα σκάφη και ραντάρ. Δημοσιεύματα του αραβικού Τύπου κάνουν λόγο και για χρήματα κάτω από το τραπέζι. Σε κάθε περίπτωση, το 2025 οι μεταναστευτικές ροές από τη Λιβύη στην Ιταλία εμφανίζονται να έχουν πέσει κατά 75%, ενώ έχουν αυξηθεί κατακόρυφα αυτές προς την Κρήτη και, όπως αναφέρουν διπλωματικές πηγές, αυτό δεν είναι καθόλου τυχαίο.

παιχνίδια

Τα ύποπτα παιχνίδια με τα νέα θαλάσσια οικόπεδα που ανακοίνωσε η Λιβύη και η προσπάθεια της Τουρκίας να επαναφέρει στο προσκήνιο τη «Γαλάζια Πατρίδα» και το ανυπόστατο τουρκολιβυκό μνημόνιο

